

110 років із дня народження Юрія Жлуктенка

Автор роботи: *Гавриш Владислава*,
ліцеїстка 10 класу філологічного
напрямку
Слов'янського педагогічного ліцею
Слов'янської міської ради
Донецької області

Науковий керівник:

Бабенко Оксана Анатоліївна, к.п.н.,
директор Слов'янського педагогічного
ліцею Слов'янської міської ради
Донецької області, учитель української
мови, учитель-методист

МЕТА: дослідити внесок Юрія Олексійовича Жлуктенка в розвиток української науки як мовознавця, перекладача, перекладознавця, педагога

ЗАВДАННЯ:

- розглянути біографічні відомості про Юрія Жлуктенка;
- дослідити мовознавчу, перекладацьку, перекладознавчу, педагогічну діяльність ученого;
- зробити висновки про внесок Юрія Жлуктенка в розвиток української науки.

Стисла біографічна довідка

Юрій Олексійович Жлуктенко народився **31 серпня 1915р.** в **с. Олександрівка** на Січеславщині в хліборобській родині, де був 6 з 11 дітей. З **16 р** почав працювати на **шахті «Центральна»** Донецької області. У **1937 р.** вступив до **Київського державного університету** на 1 курс новоствореного факультету західноєвропейських мов і літератур. У **1941 р.** Ю. Жлуктенко одягнув військову форму, а **1946 р.** закінчив університет. **1954 р.** захистив кандидатську дисертацію на тему «Дієслівні постфікси в сучасній англійській мові», у 1968 р. – докторську «Українсько-англійські міжмовні відносини в США і Канаді». Працював на кафедрі іноземних мов у КПУ, завідував кафедрою іноземних мов Київського інституту народного господарства. Найдовше був пов'язаний з Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР, де в 1975-1980 рр. очолював створений ним відділ романо-германського мовознавства, а в 1988-1989 рр. працював провідним науковим співробітником у відділі загального мовознавства. Чимало років був деканом факультету романо-германської філології (1968-1977) КНУ ім. Т. Г. Шевченка, завідувачем та професором кафедри англійської філології тощо. Був багаторічним головою редколегії серійних видань КУ, членом редколегій журналу «Мовознавство» і збірника «Іноземна філологія» при Львівському університеті. [1]

ДІЯЛЬНІСТЬ

На різних етапах своєї педагогічної діяльності Ю. О. Жлуктенко **підготував цілу серію** (понад 30) навчально-методичних видань з англійської, німецької та іспанської мов, написав кілька підручників, серед яких найвідомішим є **«Вступ до германського мовознавства»** (1974) у співавторстві з Т. А. Яворською. У 1978 та 1986 рр. це видання зазнало значних змін у зв'язку з появою нових даних про індоєвропейські мови. Підручник з української мови для англомовців **«Ukrainian»**, написаний разом з Н. І. Тоцькою та Т. К. Молодід, видавався двічі (1973, 1988). Юрій Олексійович **був співавтором** підручника англійської мови для V-VI курсів факультетів романо-германської філології **«Modern English»** (1987), підручника з української мови **«Elementary Ukrainian»** для початківців англомовців (1989), самовчителя з української мови «Изучаем украинский язык. Самоучитель» (1991). [2]

Modern English
(1987p)

ДІЯЛЬНІСТЬ

Був відповідальним редактором таких підручників: «Deutsch : Учебник немецкого языка для 1-го курса факультета романо-германской филологии»(1977), «Учебник английского языка для факультетов международных отношений»(1980), «Словообразование английского языка» (1988).

«Вступ до германського мовознавства» (1974)

Монографія Ю.Жлуктенка «Порівняльна граматика української та англійської мов» (1960) **стала 1 в історії українського мовознавства** **працею, присвяченою контрастивному аналізу англійської та української мов, що започаткувала розвиток контрастивної лінгвістики в Україні.** Певною мірою її поява була зумовлена насамперед

вимогами практики: методика викладання англійської мови. **Як вважав сам автор,** *«В процесі викладання вчитель має постійно й систематично проводити порівняння явищ і фактів іноземної мови як з вивченими раніше явищами і фактами цієї мови, так і з відповідними явищами і фактами мови рідної».* [2,3]

ДІЯЛЬНІСТЬ

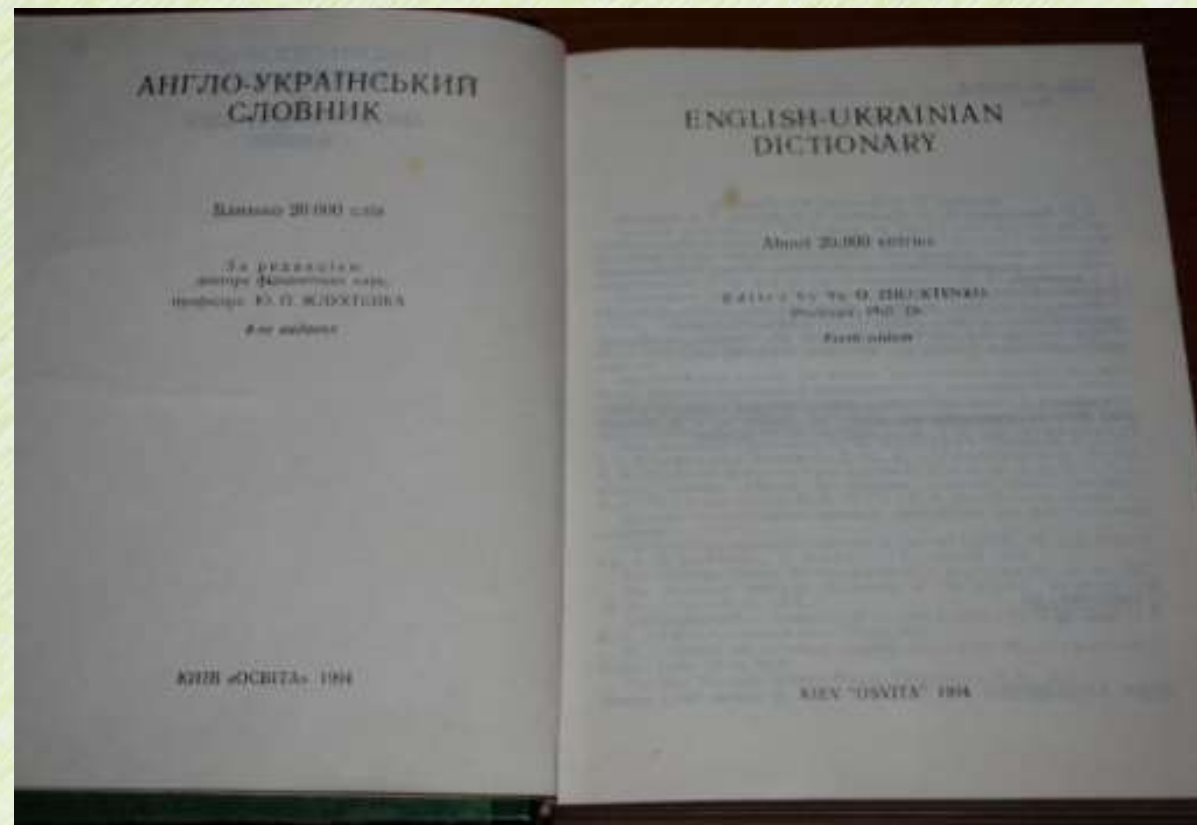
Розпочата Ю. О. Жлуктенком співпраця з Фризькою академією наук завершилася виходом **у 1984 р.** монографії «Фризский язык», яку він написав у співавторстві з О.В.Двухжиловим. Ця праця була «першим у радянському мовознавстві цілісним описом фризької мови, ... однієї з найменш вивчених германських мов»[4], а відтак вона стала помітним внеском у германістику і дала імпульс для подальшої розробки актуальних питань фризької мови й порівняльно-історичного мовознавства, — зазначав В. А. Головін. У ній автори подали короткий аналіз історії фризів, спинилися на місці фризької мови серед германських мов, її писемних пам'яток, проблемі походження фризької та англійської мов зі спільного джерела — англофризької мови, детально проаналізували процеси становлення фризької літературної мови протягом новофризького періоду. **Фризька академія наук високо оцінила цю працю, і 1987 р. Ю. О. Жлуктенка було обрано почесним членом Фризької академії наук.**

Прапор Фрісландії (провінції Нідерландів)

ДІЯЛЬНІСТЬ

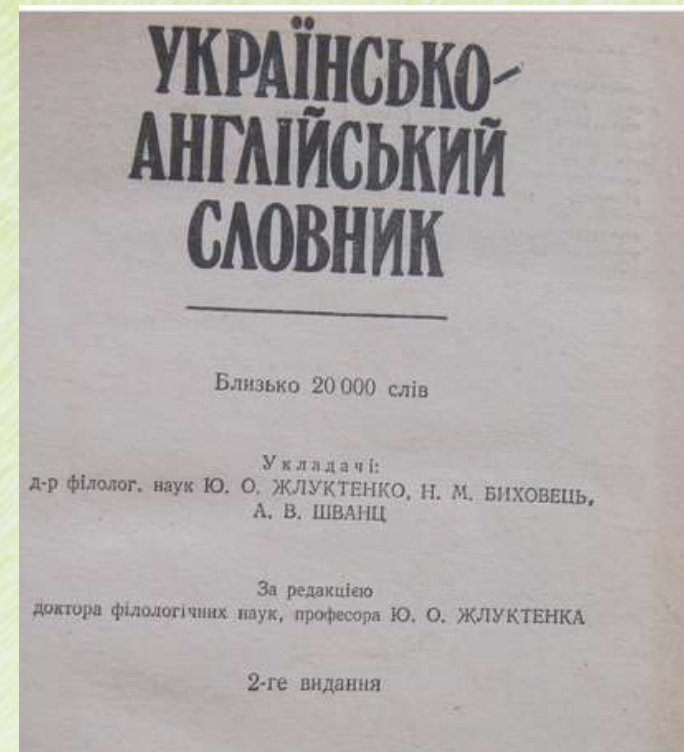
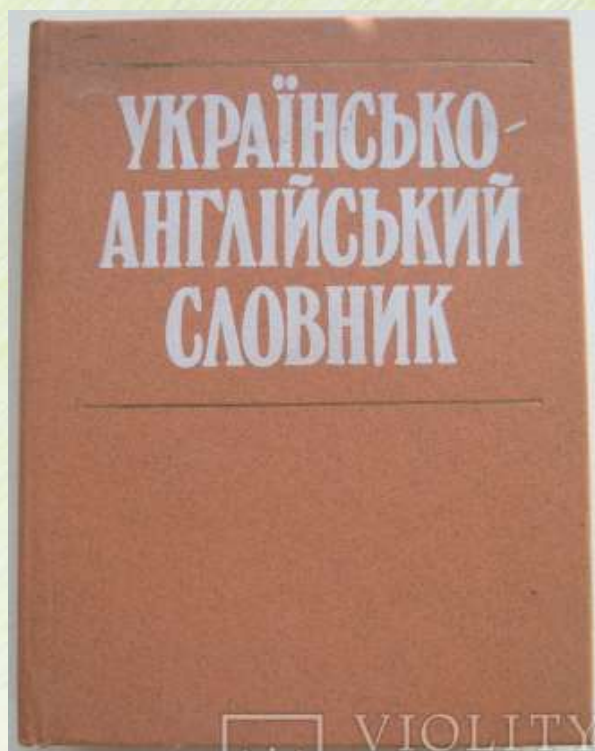
Велику роботу здійснив Ю. О. Жлуктенко також у сфері перекладної лексикографії. Він був одним із творців «Українсько-англійського словника» на 60 тис. слів (1952), відповідальним редактором «Англо-українського словника» на 65 тис. слів (1974), які побачили світ у видавництві «Радянська школа».

«Англо-український словник» на 20тис.слів, 1994 рік видання

ДІЯЛЬНІСТЬ

Під його керівництвом 1973 р. розпочато укладання «Англо-українського словника» на 20 тис. слів (виходив у 1978, 1984, 1991, 1994 і 1998 рр.) та «Українсько-англійського словника» такого ж обсягу (1982, 1987 та 1995 рр.). В обох Ю. О. Жлуктенко був автором-укладачем і відповідальним редактором. Створення цих словників мало на меті перешкодити витісненню української мови з середньої школи.

«Українсько-англійський словник» на 20 тис.слів 1987 року видання

ВИСНОВКИ:

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що Юрій Олексійович Жлуктенко, незважаючи на складне дитинство та юність, «вийшов в люди» та був багатогранною людиною, адже у своїй діяльності поєднав як педагогічну, так і мовознавчу, перекладознавчу, перекладацьку діяльність. Юрій Жлуктенко **започаткував розвиток контрастивної лінгвістики в Україні, написав декілька підручників: «Elementary Ukrainian» для початківців англomовців (1989), «Вступ до германського мовознавства» (1974) тощо.** Був редактором численних підручників, автором великої кількості монографій. Активно співпрацював з Фризькою академією наук. Важко применшити внесок Юрія Олексійовича Жлуктенка в розвиток української науки. О.Жлуктенко повністю віддавався своїй праці, а тому його сміливо можна назвати героєм наукового фронту!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Юрій ЖЛУКТЕНКО (про нього). URL:

<https://odes-transl.com/index.php?page=zorivchak-zhluktenko>

2. ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОВОЗНАВЕЦЬ

ЮРІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ ЖЛУКТЕНКО/ Н. М. Биховець //

Мовознавство. — 2015.

3. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики української та англійської мов. — К., 1960.— С. 3.

4. Головин В. А. [Рец. на:] Жлуктенко Ю. А., Двухжилов А. В. Фризский язык.— К., 1984.— 200 с. // Вопр. языкознания.— 1987.— С. 144—145.

Дякую за увагу!